

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I. A gőzfecskendő avagy

**„Gyűjjenek má’ és vigyék a
csónakjikat, bárkájukat, mer’ a
tűzoltók kiszíjják az egész
Kisdunát!”**

**Lipták Attila tű. dandártábornok, BAZ MKI
Budapest, 2019. december 11.**

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

- Az ipari forradalom elérte a tűzoltást is, a gőzgépek a közlekedésben és az iparban már bizonyítottak (méret/teljesítmény)
- Az ipari fejlődés magával hozta az új tűzveszélyeket (nagyáruházak, bérkaszárnyák, gázvilágítás elterjedése)
- A gőzfecskendő feltalálása/megalkotása forradalmi újítás volt
- Magyar találmány – külföldi gyártás (Gróf Széchenyi Ödön-Anglia)
- Az első magyar gyártó Walser Ferenc
- A járműszerkezet adott volt (kézi fecskendők fejlesztése)
- Több oltóanyag rövidebb idő alatt - csak a gépesítés lehetett a fejlesztés iránya
- A bemutatók egyszerre keltettek csodálatot és félelmet
- A technika fejlődése a kezdetekben párhuzamos volt a tűzoltóságok szervezeti átalakulásával
- Jelentős különbségek a Főváros-vidéki város-falu fejlettségében
- A közlekedési szabályok (1901-től) és kultúra hiánya nehezítette a vonulást (útviszonyok, jármű képesség, úton megjelenő veszélyek, igavonó állatok képességei)

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

- Az időjárás nehezítette az eszközök alkalmazhatóságát
- A helyszínen kellett üzemkésszé tenni a fecskendőt
- A beüzemelés 10-15 percet is igénybe vett
- Az egyéni védőfelszerelések nélkül korlátozott volt a megközelíthetőség, egyedi tűzoltási taktika alkalmazása kellett
- A tüzek oltásához szükséges gőzfecskendők jellemzően nem álltak rendelkezésre (kevés volt belőlük)

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

- A kezdet: Mátyás király uralkodásától (Forrás: kocsimuzeum.hu)

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

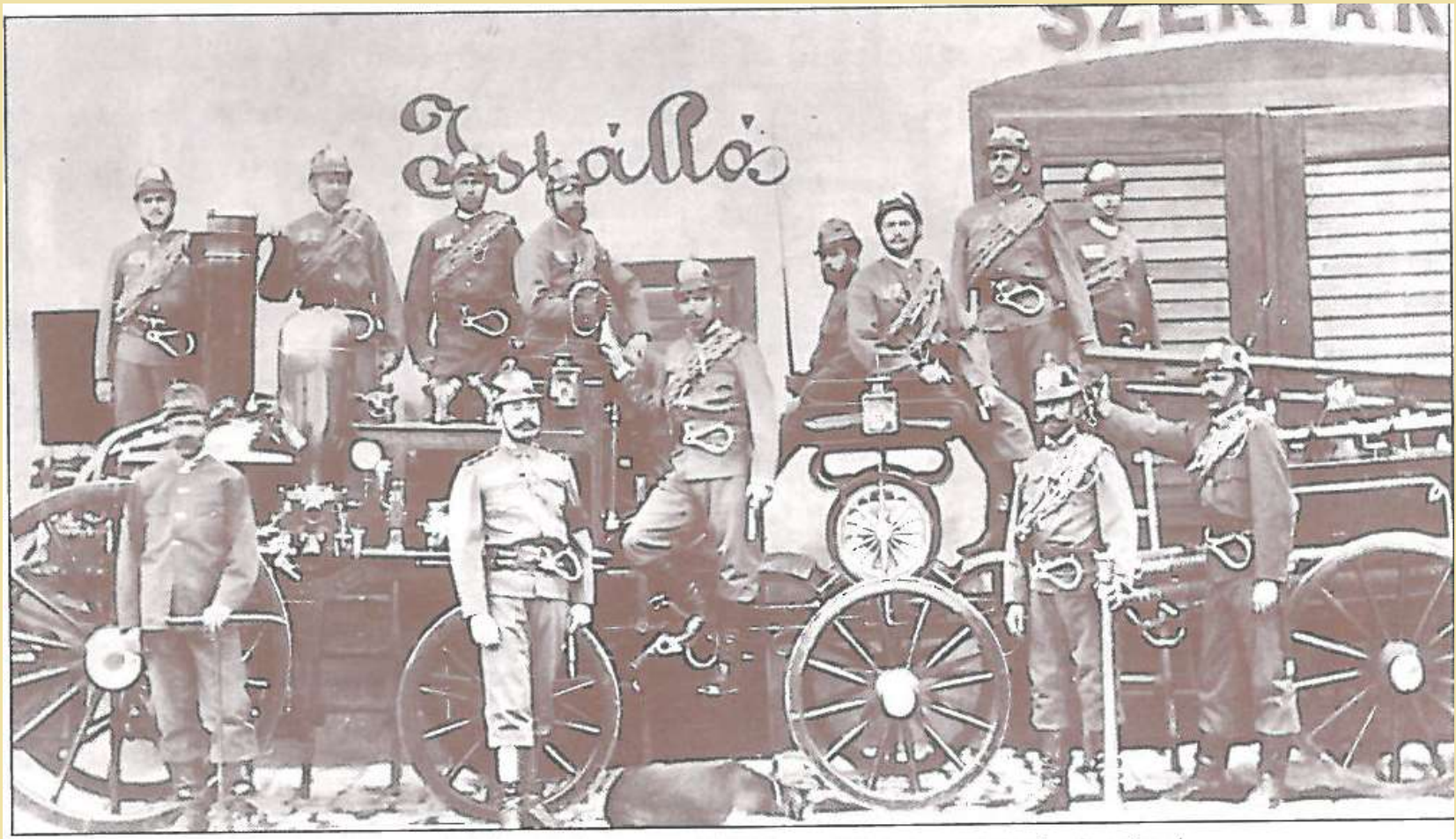
Gyakorlattal egybekötött nyilvános bemutató a Duna parton 1873-ban

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

A főváros III. kerületi tűzország tagjai a Széchenyi gőzfecskendővel

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

Walser Ferenc tűzoltószergyáros első gőzfecskendője-1877.

Pelles Antal mérnök tervezte, Krause Waldemar és Follmann Alajos parancsnokok szakmai útmutatásai alapján épült. Az első próba után az egyhengeres gőzgépet kéthengeresre cserélték.

Az 1879-es tiszai árvíznél is bizonyítottak, 1880-tól az árvízi védekezés a tűzoltóság feladata.

Esztergomi megrendelésre külön szerkezetet gyártott (József Főherceg), 600 méterről szívta a Duna vizét - innen a címbeli mondat...

Walser Ferenc tűzoltószergyáros

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

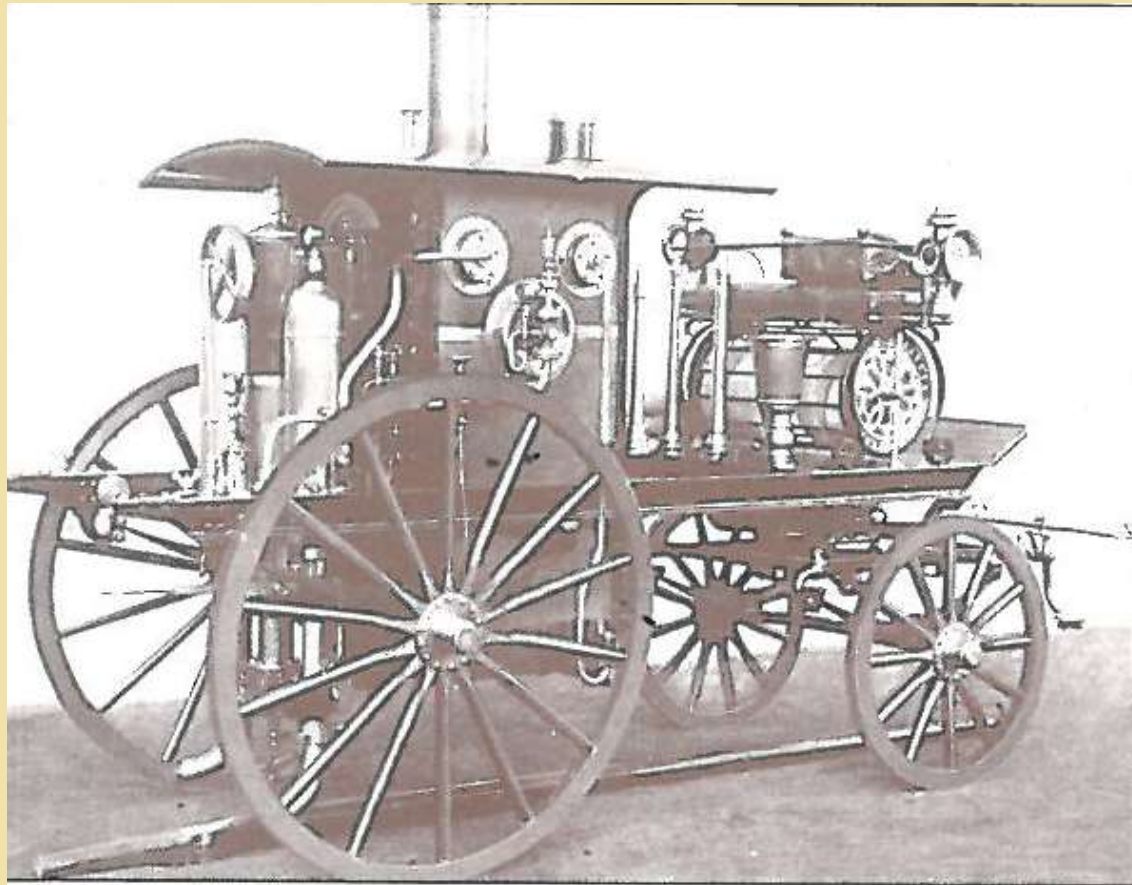
Walser Ferenc külföldre is dolgozott, Gróf Széchenyi Ödön pasa, török császári altábornagy, a török császári testőr-tűzoltó ezredek főparancsnoka rendelt tőle az 1890-es konstantinápolyi tűzvész után. A fecskendő kocsin és lábon állva, lerögzítve (lemozdonyítva) is alkalmazható volt.

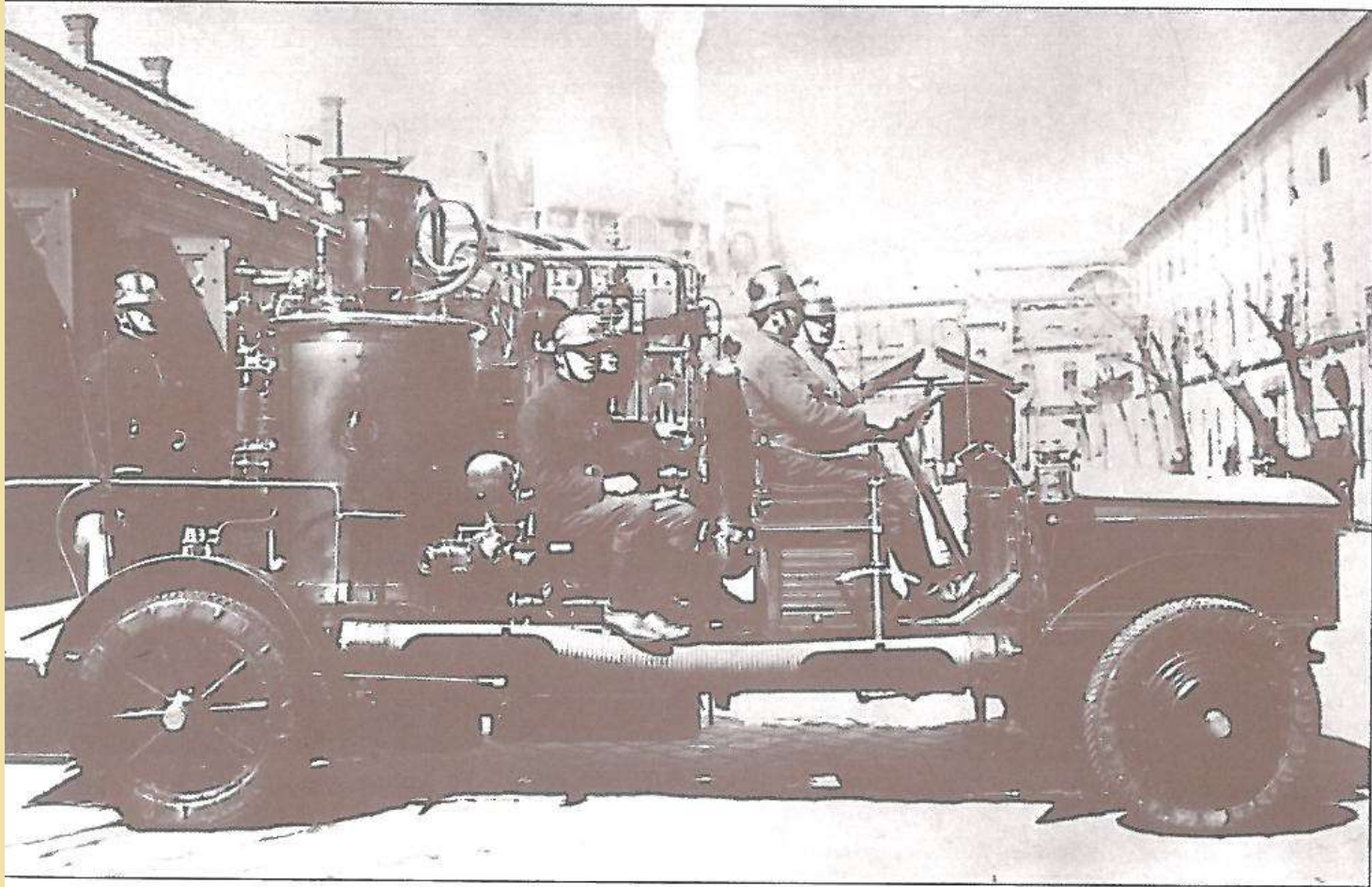
A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

1899-ben mindösszesen tíz darab gőzfecskendő volt hazánkban, amely a trianoni döntés után megfeleződött. A képen az első petróleum tüzelésű gőzfecskendő (1904 - Köhler István, 1895 – Rausch Ferenc, egyesülés 1901-ben)

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

A Braun-féle villanyautomobilos gőzfecskendő meggyőző teljesítményű volt, de a „villamos accumulator”-ok nehezen viselték a rossz útviszonyokat. A belsőégésű motorok fejletlensége miatt a szolgálatba állított fecskendőket mindössze három év után kivonták és visszatértek a fogatolt járművekhez...

A tűzoltó gépjárművek fejlődése I.

A gőzfecskendők legendásan megbízhatóak voltak. A karbantartást, tisztítást, javítást az állomány végezte. Sajnos a szétszerelést és az elbontást is...

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

Források:

- Minárovics János: Gőzfecskendők a magyar tűzoltóságoknál
- Dr. Szilágyi János - Dr. Szabó Károly: A tűzrendészet fejlődése az őskortól napjainkig